1834. **No. 4.**

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG **den 14 JANUARIJ.**

DUITSCHLAND.

AUGSBURG, *den 3 Januarij.* Zie hier wederom een drietal brieven uit onze *Allg. Zeitung:*

BERLIJN, *den 28 December* 1833. De Weener conferencien zullen eerst tegen het einde van Januarij eenen aanvang nemen. De minister *Ancillon* maakt eerst nu zijne toebereidselen tot de reis. In allen gevalle zijn de tegenwoordige verwikkelingen der staatkunde te gewigtig, dan dat men niet voor den aanvang der beraadslagingen de gevolgen dier verwikkelingen, al ware het ook slechts eenigermate, zoude wenschen af te wachten. Bovenal zijn de wederstreving van Engeland tegen Rusland, de bevestiging van het Spaansche regentschap en de wederopening der Fransche kamers, drie gewigtige zaken, die van grooten invloed op de besluiten van het aanstaande congres kunnen zijn.

VAN DE PRUISSISCHE GRENZEN, *den 20 December* 1833. Ofschoon men sedert lang niet meer van de Munchen-grätzer besluiten spreekt en ook de vertoogen, welke daartegen zijn uitgegaan, tot vervelens toe herhaald zijn geworden, zoo vermeenen wij evenwel voor een oogenblik daarop te moeten terugkomen, om u te melden dat, volgens de jongste te Parijs plaats gehad hebbende beraadslagingen, het Fransche kabinet terug gekomen is van zijne eerste verklaring aan de vertegenwoordigers der drie continentale magten en daarentegen de verzekering gegeven heeft, het onzijdige grondgebied van Belgie en van Zwitserland onder alle omstandigheden te zullen eerbiedigen, ingevalle ook dergelijke belofte van de andere zijde worden gedaan; men hield het evenwel voor overbodig over het regt van tusschenkomst ter zake van Piemont in wijdloopige debatten te treden, daar het nimmer Frankrijks plan geweest was of wezen konde op eene willekeurige wijze te handelen, maar hetzelve steeds met inachtneming der omstandigheden en van het regt, bij zijne, sedert de troonbestijging van Koning *Lodewijk Filips* aangenomene staatkunde zou volharden. Naar deze verklaring te oordeelen, schijnt men in Parijs de buitenlandsche staatkunde niet langer uit een enkel bepaald gezigtspunt te beschouwen, maar zich veeleer met de uit Munchen-grätz uitgegane beginselen te verzoenen, of wel naar den loop der omstandigheden te willen handelen. Vooreerst schijnt er nog geen drang te bestaan, waardoor het Fransche ministerie in de verlegenheid zou kunnen geraken, zijne ware gevoelens over het regt van interventie openlijk te moeten verklaren, terwijl er ten gevolge der maatregelen, door de regering genomen, in Piemont niet wel inwendige gebeurtenissen kunnen plaats grijpen, welke van buiten af zouden moeten worden bestreden en dat de waanzinnige pogingen der propaganda, om Frankrijk in eenen buitenlandschen oorlog te wikkelen, bij den vasten wil der tegenwoordige Fransche administratie, om de propaganda zoo naauw mogelijk in toom te houden, magteloos zullen verblijven. Er bestaat derhalve bijna geene reden meer tot bezorgdheid om de Mogendheden, ter zake der Munchen-grätzer besluiten, oneenig te zien worden, zoodra men zich in Petersburg en Weenen even zoo tevreden betoont over de uitkomsten welke men te Parijs verworven heeft, als zulks te Berlijn het geval schijnt te wezen. Naar de houding te oordeelen, welke de Noordsche hoven tot dus verre jegens Frankrijk aangenomen hebben, is het waarschijnlijk, dat men verder geene zware discussien over de vraag der interventie te wachten heeft, zoo lang er niets bijzonders voorvalt, waardoor de zaak geheel van nature zou mogen veranderen.

LONDEN. De wisselingen met het Russische hof zullen van geen gevolg zijn; lord *Palmerston* is ten minste uitgenoodigd geworden, zich niet te zeer over het Russische antwoord te belgen, en ook onzen gevolmagtigde te Petersburg wel nadrukkelijk voor te houden, te dezer gelegenheid bedaardelijk te werk te gaan en zich niet te overijlen. De lord heeft dien ten gevolge nieuwe instructien naar Petersburg en Konstantinopel gezonden, waarbij aan onze vertegenwoordigers aldaar wordt voorgeschreven, de zaak van het traktaat wel niet geheel ter zijde te stellen, maar evenwel ook slechts bij voorkomende gelegenheden daarop terug te komen. Men verlangt dat hij zich slechts mondeling met het Petersburger kabinet hierover zal verstaan, en ingevalle de vroegere wisseling van nota's ter sprake mogte komen, zich gedragen als of men bij ons, indien de zaak zulks vereischen mogt, daarop terug zoude komen, maar voor het oogenblik dezelve ter zijde wilde laten, zonder evenwel de gemaakte reclamatien in het minst als daardoor verzwakt te willen beschouwen. Het Parijssche kabinet wil eene gelijke houding aannemen, de heer *de Broglie* heeft den Franschen gemagtigde te Petersburg aangeschreven, zich omtrent de Oostersche zaken met onzen gemagtigde te verstaan, ten einde beide overeenstemmend zouden spreken en handelen. Voor het oogenblik is alzoo de bezorgdheid, welke het staatkundig conflict over het Oosten deed ontstaan uit den weg geruimd. Inmiddels worden de uitrustingen in onze en in de Fransche havens voortgezet; waarover men zich niet behoeft te verwonderen, wanneer men nagaat, welk eene geringe magt wij tot dus verre in de Middellandsche zee onderhielden en men zich niet zoekt te verblinden over de verwikkelingen in het Oosten. Het staande blijven van het Ottomanische rijk schijnt van het leven van den Sultan af te hangen; zijn dood zal waarschijnlijk de zwaarste crisis doen ontstaan, waarvan de nieuwere geschiedenis van eenig land gewaagt. Zullen wij ons alsdan onvoorbereid aldaar bevinden en slechts met staatkundige kunstgrepen willen handelen, daar, waar eene ontzagwekkende militaire magt alleen in staat zal wezen gehoor te verwerven. Het wordt alzoo raadzaam geoordeeld de kosten der uitrustingen niet te ontzien, en bij de aanstaande parlements-zitting openlijk te verklaren, dat de duurste belangen des lands gevorderd hebben, welgewapend het oogenblik te verbeiden, waarop buitengewone omstandigheden onze tusschenkomst in het Oosten zouden kunnen verlangen. Hoe zwaar dergelijke voorzigtigheids-maatregelen onzen financien ook mogen vallen, zoo zijn zij daarom toch gebiedend noodig, en zoo zij ons, geldelijk beschouwd, al nadeelig zijn, zoo hebben zij, staatkundig beschouwd, een wezenlijk nut. Overigens moet men hierbij niet uit het oog verliezen, dat ook de andere Mogendheden van hunnen kant evenzeer aanzienlijke militaire aanstalten moeten maken, zoodra wij zulks doen, en dat de gevolgen van den onzekeren toestand van het Oosten ook op dezelve niet minder drukken. Het ware alzoo uiterst wenschelijk, dat men zich onderling konde verstaan, ten einde de reeds zoo zwaar op de volken drukkende lasten niet nog te moeten vermeerderen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 8 Jannarij.* Gisteren is de beraadslaging van de gedeputeerden over het adres van antwoord rustig afgeloopen, en is hetzelve grootendeels aangenomen, zoodanig als het was voorgesteld geworden. De heer *Bignon*, lid van de commissie, heeft ten aanzien van de zinsneden, betreffende de buitenlandsche zaken, aangemerkt, dat de kamer het bewind alleen opmerkzaam heeft willen maken op de staatkundige belangen van Frankrijk, welke, zoo hij zeide, reeds aanmerkelijk in Polen hadden geleden, en ook elders zouden kunnen lijden. Hij heeft als lid der commissie verklaard, dat zij, bij het stellen der bedoelde zinsneden, geen ander doel heeft gehad, dan om door de kamer te doen te kennen geven, dat Frankrijk nimmer zal dulden, dat in de thans bestaande Europesche orde eenige verandering worde gemaakt ten zijnen nadeele en zonder zijne toestemming. — De minister van buitenlandsche zaken heeft daarop geantwoord, dat eene dergelijke verklaring van de zijde der kamer hem allezins voldoende voorkwam, en dat het bewind dezelve gewisselijk met genoegen zoude vernemen.

Heden heeft de heer *Lamartine* zich op zijne wijze omtrent de Oostersche aangelegenheden verklaard, en betuigd, dat het Turksche Rijk thans geene Mogendheid meer is, maar eene vereeniging van volkeren, zonder band of eenheid; — dat Rusland alleen dit Rijk nog schijnbaar in stand houdt, maar dat het, zoo deze Mogendheid hare hand terugtrekt, van zelf in een moet storten, en dat alsdan Frankrijk er op bedacht zal moeten zijn, om eene nieuwe Mogendheid op de puinhoopen der vorige te stichten, niet door de kracht der wapenen, maar door de voortplanting van de godsdienst en de menschenliefde.

De heer *Mauguin* heeft zich verwonderd over de goedkeuring, die het ministerie heeft gehecht aan de taal van den heer *Bignon*, die, naar zijn oordeel, geene andere was, dan die, welke de oppositie sedert twee jaren had gevoerd. De minister *de Broglie* heeft zich daarop eenigzins teruggetrokken, en gezegd, dat hij de beginselen had erkend, welke de genoemde spreker had ontwikkeld, doch geenszins de wijze waarop hij den staat van Europa had beoordeeld. (De heer *Bignon* had onder andere gezegd, dat het niet mogelijk was, dat bij zoo vele monarchale en ministeriële bijeenkomsten niet zeer ernstig over Fransche belangen zoude zijn onderhandeld.)

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 11 Januarij.* Bij besluit van den 31 December heeft Z. [illegible] op de daartoe gedane voordragt van den minister van binnenlandsche zaken, [illegible]vonden te bepalen, dat, met wijziging van art. 18 der instructie voor de schoolopzieners en commissien van onderwijs, de gewone jaarlijksche vergader[illegible] commissien voortaan zullen kunnen gehouden worden als volgt: die van het voorjaar, het zij in de paaschweek, het zij in de week daarop volgende; die van den zomer, tusschen den 15 Junij en den 15 Augustus, en die van het najaar, het zij in de eerste of in de tweede volle week van October.

Door Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken is, bij circulaire van den 29 November 1833, no. 118, (7de afdeeling,) na gehouden overleg met het departement van financien, vastgesteld, dat, te rekenen met 1 Januarij 1834, weder door de onderscheidene gouverneurs in de provincien zal worden beschikt op de aan den Koning ingediende rekwesten, om onderstand uit het gedeelte van het fonds voor kwade posten, ter beschikking staande van het departement van binnenlandsche zaken, alsmede, op die om *pensioen*, *gratificatien* of *bedieningen*, tot onderstand.

De verzoekschriften om gratificatien, welke voor eene gunstige inwilliging vatbaar zijn, bepalen zich tot personen, welke aan den Staat of aan het Vorstelijk Huis diensten bewezen hebben; tot gewezen getrouwe ambtenaren, die evenwel geen aanspraak hebben op pensioen; tot de zoodanigen, die, getroffen door buitengewone rampen, *zeer bijzondere opmerking* mogten verdienen, of tot vaders van *zeven* of meerder in leven zijnde zonen, bijaldien dezelve namelijk behoeftig en van een *goed* zedelijk en burgerlijk gedrag zijn; terwijl daarenboven ook nog in gunstige overweging kunnen komen, die, ingediend door:

a. Slagtoffers *van onvoorziene rampen*, wier verliezen beneden de *f* 100 bedragen, en die overigens, ingevolge de bepalingen van Zr. Ms. besluit, in dato 29 December 1816, no. 50, Lr. Y 2, en de bij onderscheidene circulaires medegedeelde voorschriften, in de termen verkeeren, om, tot het erlangen van *onderstand*, uit het fonds voor kwade posten, in aanmerking te kunnen worden gebragt;

b. Achtergebleven hulpbehoevende, ouders of andere naaste betrekkingen van schutters en militairen, die, in onderscheidene gevechten, in 1830, of later, gesneuveld of aan de gevolgen van voor den vijand bekomen wonden, overleden of wel vermist geraakt zijn, mits het na gedaan onderzoek, blijke, dat zij, ten gevolge van het gemis hunner zonen of aanverwanten, hunne middelen van bestaan geheel of gedeeltelijk, hebben verloren, en daardoor in bekrompen of hulpbehoevende omstandigheden zijn gekomen;

c. Weduwen en minderjarige weezen van vrijwilligers, die der schutterijen er onder begrepen, welker echtgenooten en vaders, in de dienst, aan de gevolgen van *ziekte*, overleden, en die daardoor in behoefte gekomen zijn; ten opzigte van welke echter behoort te worden gelet op de diensten van den militair, en nagegaan of, op grond daarvan, eenig blijk van erkentenis aan zijne nablijvenden kan worden verleend, of wel, of bijzondere omstandigheden en lotgevallen, den militair in zijne dienst overgekomen, en welke geacht kunnen worden, deszelfs dood te hebben veroorzaakt of bespoedigd, aanleiding geven tot gunstige onderscheiding ten behoeve van zijne nagelatene betrekkingen, die ten gevolge van dat overlijden, in armoede zijn vervallen; en

d. Ouders, die met het onderhoud en de verzorging van *een meer dan gewoon getal kinderen* zijn belast, en omtrent welker zedelijke en burgerlijke gedragingen, niets ten nadeele valt op te merken, en die, met hunne talrijke huisgezinnen, in zeer bekrompen of hulpbehoevende omstandigheden verkeeren.

Eene aanmerkelijke daling heeft op alle punten van den Boven-Rijn in Duitschland, alsmede op onze verschillende hoofdrivieren plaats gehad. — De waterstand was eergisteren van de waal: te Hulhuizen 1,41 ned. el onder dijks kruin. Van den Neder-Rijn en Lek: te Pannerden 1,49, Arnhem 0,25, Vreeswijk 0,90. Van den IJssel: te Deventer 0,26, te Westervoort 0,65. Van de Maas: te Grave 0,98. De Boven-Maas was te Maastricht den 6 dezer in de 24 uren 0,50 ned. el gevallen; doch op de Beneden-Maas had, volgens de laatste berigten, nog eenige was plaats gehad, zijnde de waterstand beneden de dijkskruinen den 8 dezer: te Oijen 0,72 ned. el, Heusden 1,02, Woudrichem 1,29.

Den 10den is de Rijn te Arnhem nog 8 duim gevallen.

De dijken en waterkeeringen hebben geene verdere schade bekomen, en men maakt zich de thans bestaande gelegenheid, om de vroegere schade te herstellen, vlijtig ten nutte. Ook de dijksverzakkingen onder Ochten en Echteld nemen niet sterk meer toe, en de meest doeltreffende middelen worden aangewend, om die waterkeeringen te versterken.

De afschulving in den Waaldijk onder Herwijnen, hoezeer eenigzins toegenomen, blijkt evenwel, niet van eenen ontrustenden aard te zijn.

De geweldige opzetting van het water in het Haarlemmer-Meer, bij den storm van den 31 December ll., heeft, zoo als uit thans ontvangene, naauwkeurige opgaven blijkt, niet slechts den Sloterpolder, maar tevens den Schinkel- en Noorderpolder, den Uithoornschepolder, den Tamensche buitenpolder, den Kalslagerpolder en den buitendijksche Buitenvelderschepolder in meerdere of mindere mate onder water gezet.

Elk nieuw inkomend berigt uit Noord-Braband behelst ook nieuwe bijzonderheden wegens uitgestrekheid der rampen, welke de jongste stormen en overstroomingen aan die provincie hebben veroorzaakt. De Maas- en Dies-dijken, van Oijen af tot aan 's Hertogenbosch, hebben door afslag en doorbraken ditmaal meer geleden, dan de oudste lieden bij eenigen vroegeren watersnood heugt. Het verlies aan wintervoorraad, hooi, stroo en huisraad is in die geheele landstreek zeer aanzienlijk. Bij de vroeger reeds medegedeelde berigten omtrent de schade aan woningen als anderzins, kunnen wij thans uit echte bronnen nog het volgende voegen:

Te Lithoijen zijn 8 huizen ingestort en 23 onbewoonbaar geworden; de overige staan, met uitzondering van 6, alle onder water, zoo dat 23 huisgezinnen aldaar thans in ledige schepen gehuisvest zijn. Er zijn in deze gemeente 18 stuks vee verdronken, waaronder 5 stuks, die aan denzelfden persoon toebehooren. Te Lith zijn 5 huizen ingestort en vele andere beschadigd. De toestand der gemeenten Alem, Maren en Kessel wordt als bijzonder betreurenswaardig afgeschetst. Te Teeffelen zijn genoegzaam al de huizen door het inslaan der muren en het invallen der daken zwaar beschadigd; 5 derzelve zijn geheel vernield of ten eenemale onbewoonbaar. Twintig der ongelukkige inwoners van deze gemeente zijn door den roomsch-katholijken pastoor en eenige andere ingezetenen liefderijk opgenomen. Te Huysseling zijn slechts weinige huizen van het water bevrijd gebleven, hoezeer dezelve allen op heuvels zijn getimmerd; ook aldaar is de schade aan granen, aardappelen, beestenvoeder en stroo zeer aanzienlijk.

NIJMEGEN, *den 10 Januarij.* Alhier is het water, zoo als wij ook van elders vernemen, vallende, zoo dat heden avond ten 6 ure, het water, sedert de laatste was, gevallen is 37 duim. Naar het zich laat aanzien, is er hoop op meerderen val en is het te wenschen, dat deze zoo spoedig werke, dat de binnen-polders van hun vloedwater ontlast worden, vóór dat de vorst invalt, dat met de tegenwoordige Oostenwind zeer ligt konde gebeuren.

De hoogte des waters was, sedert onze laatste, den 8sten, 6 el 86 duim; gisteren 6 el 77 duim; heden morgen, ten 8 ure, 6 el 60 duim en heden avond, ten 6 ure, 6 el 49 duim.

Van de Maaszijde wordt ook val berigt.

Van Millingen meldt men van heden morgen, dat het water in de rivier de Waal aldaar vallende was, en wel van gisteren morgen ten vijf ure tot heden morgen ten vijf ure 16 Nederlandsche duimen gevallen, zoo dat aldaar de waterhoogte was 6 el 59 duim. De Millingsche dijken bevinden zich tot nog toe buiten gevaar. Ook van andere plaatsen bovenwaarts Millingen, naar de Pruissische zijde gelegen, ontvangt men berigten van val des waters, terwijl men aldaar voor de dijken niets te vreezen heeft.

De hoogte des waters te Keulen was den 5 Januarij, des namiddags ten 3 ure, 27 voet 4½ duim; den 6den, des morgens, 26 voet 10 duim, des namiddags, ten 3 ure, 26 voet 6 duim; den 7den, 25 voet 10 duim; den 8sten, des morgens ten 8 ure, 25 voet 9 duim en des namiddags ten 3 ure, 25 voet 2½ duim.

GRONINGEN, *den 31 December.* Men verneemt van de Ommerschans, dat de Maatschappij van Weldadigheid dezer dagen een zeer groot verlies geleden heeft, door den dood van den Bestuurder van het daar gevestigde gesticht, den heer *K. Mulder*, welke op den 23 dezer, in den bloeijenden leeftijd van naauwelijk 33 jaren, aan eene uitterende ziekte van eenige maanden overleed.

Buiten de Oosterpoort alhier van behoeftige ouders geboren, wist hij zich door eigene vlijt tot dien stand te verheffen, tot welken hij thans was geklommen.

Kweekeling van de hier gevestigde departementschool, onderscheidde hij zich daar reeds zoodanig, dat, toen commissarissen over die school in 1818, kort na de oprigting van de Maatschappij van Weldadigheid, het vereerend aanzoek ontvingen van eenen

edelen en vermogenden menschenvriend, om eenen jongeling aan te wijzen, die, na voor rekening van dezen een paar jaren op het instituut van den heer *Fellenberg*, in Zwitzerland, doorgebragt te hebben, geschikt zou kunnen zijn, om geplaatst te worden aan het hoofd van een opvoedings-instituut voor die Maatschappij, hij daartoe met algemeene goedkeuring werd voorgesteld; en de gunstige resultaten, welke het opvoedings-gesticht te Wateren onder het bestuur van den heer *Mulder* heeft opgeleverd, hebben het bewezen, hoe wel commissarissen met die voorstelling gezien hadden, en hoe zeer hij aan hunne verwachting heeft beantwoord.

Toen voor twee jaren de belangrijke betrekking openviel van bestuurder van het gesticht aan de Ommerschans, verklaarde de Permanente Commissie der Maatschappij (zie *Vriend des Vaderlands* voor 1833, no. V, bladz. 391), „dat onder al de kolonSiale ambtenaren de heer *Mulder* de eenige was, welke voor de vervulling dezer „betrekking in aanmerking kon komen, als bij de noodige bekwaamheden, kennis en „aanleg, ook die zedelijke hoedanigheden bezittende, welke voor de waarneming van „dezen post gevorderd werden, en dus alles in zich vereenigende, wat bij mogelijk„heid voor de waarneming van dien post kon worden gewenscht."

„De ondervinding," zegt de Permanente Commissie verder (aldaar, bladz. 392), „heeft op die benoeming een duidelijk zegel gedrukt, zoodat dezelve eene allezins „gewigtige verbetering in de dienst heeft opgeleverd." En dit zal ieder in het oog zijn gevallen, die de Ommerschans vóór en na 1831 gezien heeft.

Treurig, allezins treurig is dan voorwaar dit sterfgeval van een' man, die nog zoo jong, en schijnbaar nog voor eenige maanden ook zeer sterk van ligchaam zijnde, nog zoo veel van zich deed verwachten voor de Maatschappij; maar bovenal is dit sterfgeval treurig voor zijne betrekkingen, daar hij niet alleen eene weduwe nalaat met vier kleine kinderen, zonder middelen van bestaan, maar ook eene behoeftige moeder, die al hare hoop en troost op hem gevestigd had, die voor twee jaren ook een' volwassen zoon (schoolonderwijzer te Frederiksoord) aan de zelfde ziekte verloor, en die haren jongsten zoon, negentien jaren oud, den volgenden dag (den 26 dezer) ook aan dezelfde ziekte bij haar aan huis zag bezwijken; zoodat die arme vrouw nu alzoo twee volwassene zonen te gelijk dood boven aarde heeft staan, en daarmede den steun van haren ouderdom ziet ten grave dalen.

LEEUWARDEN, *den 13 Januarij*. Er zijn hier te lande berigten uit Batavia ontvangen tot den 5 October, welke aangebragt zijn door de brik *de Johanna*, kapt. *E. Bergman*, toebehoorende aan de heeren *A. van Hoboken en Zonen* te Rotterdam, welk schip den 2 Junij des vorigen jaar, met de tijding van de opheffing van het embargo uit Hellevoetsluis gezeild was, te gelijk met de brik *de Koning der Nederlanden*, kapt. *Kievijt*, behoorende aan den heer *de Cock*, mede te Rotterdam, doch hetwelk bij het vertrek der *Johanna* nog niet te Batavia was aangekomen. Kapitein *Bergman* heeft dus de uit- en te huisreis, met de ontlossing der lading en inneming eener andere, in den ongehoord korten tijd van 7 maanden en 4 dagen volbragt, zijnde de terugreis in juist 3 maanden geschied; dezelve zal weder voor het eind dezer maand naar Java vertrekken.

Volgens de tijdingen, door hem medegebragt, hadden de zaken op Sumatra een beter aanzien gekregen, was de rust te Palembang hersteld en de commissaris-generaal te Padang aangekomen. Op Java was alles rustig.

Op de westkust van Sumatra is den 10 Julij de linie van Kaman, onder het beleid van den generaal-majoor titulair *Riesz*, benoemd commissaris te dier kust, veroverd. Den vorigen dag had de aanval plaats op drie punten door den majoor *de Quay*, den majoor *du Bus* en den overste *Elout*, bij welke laatste kolonne zich de generaal *Riesz* bevond.

Niet zonder vele hindernissen is de verovering geschied. Ofschoon de generaal over alle zijne onderhoorigen tevreden is, roemt hij voornamelijk den majoor *de Quay*, aan wiens moed en beleid hij de verovering voornamelijk toeschrijft. Onder degenen, welke zich bijzonder onderscheiden hebben, worden genoemd de 1ste luitenant-adjudant *Steinmetz*, de 1ste luitenant *Rietveld*, de 2de luitenant *Wagner*, de sergeant *Olivier*, de flankeur *Behr*, de koporaal-horenblazer *Mey* en de kadet-onderadjudant van de huzaren *Bredart*, welke laatste, op zijn dringend verzoek, deze expeditie heeft bijgewoond. Ons verlies bedraagt 14 dooden en 36 gekwetsten; de verdienstelijke majoor *du Bus* behoort onder het getal der eersten. De zorg, die de chirurgijn-majoor *van den Kerckhove* voor de gekwetsten gedragen heeft, wordt zeer geroemd.

De berigten uit Palembang, tot den 10 Augustus, zijn mede zeer gunstig. In het begin der maand Julij had zich de adsistent-resident *Andriesse*, gevolgd van een detachement troepen, onder bevel van den 1sten luitenant der artillerie *Vrijdag*, naar de bovenlanden begeven, om zelve de maatregelen te besturen tot onderwerping van den Vorst van Jambi. Den 14 dier maand werd de sterkte van den vijand te Streka stormenderhand ingenomen, bij welke gelegenheid zich onderscheiden hebben genoemden luitenant *Vrijdag*, de 2de luitenant *Ehrencron*, de serjant *de la Bare*, de korporaal *Kreeftevanger*, welke het eerst de benting zijn binnen gedrongen. Vervolgens was de doessoen Keban door de onzen bezet en den 16den was men genaderd tot de doessoen Maeara Rawas, waar de vijand zich aan de rivier bijzonder versterkt had. Den 20sten daaraanvolgende ondernam de vijand een' aanval op gemelde doessoen Maeara Rawas, die door de onzen in staat van verdediging gebragt was, doch met verlies terug geslagen. Zijne stellingen in de nabijheid werden vervolgens vermeesterd, bij welke gelegenheid hij weder een aanzienlijk verlies leed, waarna de Vorst van Jambi den terugtogt heeft ondernomen en den 7 Augustus reeds tot op eene dagreis van de Jambische grenzen was terug getrokken. Intusschen is uit Batavia versterking van troepen te Palembang aangekomen, onder kommando van den overste *Michiels*. De inlandsche hoofden hebben zich bijzonder verdienstelijk gemaakt en zullen hiervoor belooningen van de Regering ontvangen.

Bij de uitloting op den 6 Januarij 1834 gedaan, zijn ter aflossing aangewezen de navolgende Nommers der Obligatien rentende 5 perCent, voortgesproten uit de wet van 22 November 1830 (Staatsblad no. 81,) te weten:

No.	22	260	269	516	579	824	858	955
	1041	1611	1628	1642	1861	1941	2284	2380
	2443	2662	2947	3717	3975	4207	4314	4936
	4957	5322	5403	5946	6269	6618	6969	7060
	7217	7260	7469	7509	7560	7767	7800	8017
	8243	8698	8826	8855	8927	8982	8991	9057
	9071	9181	9193	9209	9335	9369	9371	9558
	9566	10192	10220	10450	11041	11064	11119	11267
	11383	11455	11586	11599	12100	12146	12308	12469
	12779	12884	13029	13051	13583	13680	14385	14508

Wordende de houders der obligatien, waarvan de nommers hiervoren zijn gemeld, opgeroepen om dezelven met de onverschenen coupons en aanvankelijk met den eersten Februarij aanstaande, aan te bieden bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam, of bij een der Agenten van den algemeenen Rijks-kassier in de hoofdplaatsen der provincien, ten einde de aflossing in gereede gelden, en met bijbetaling van tien maanden rente te bekomen, — zullende op de bedoelde obligatien verder geene renten worden betaald of goedgedaan.

De Minister van Finantien,
's Gravenhage, den 9 Januarij 1834. VAN TETS VAN GOUDRIAAN.

De hevige stormen en regens, in de laatste tijden voorgevallen, hebben hunne noodlottige gevolgen inzonderheid voor sommige streken der provincie Noord-Braband doen gevoelen. Buitengemeene inspanning van kracht, om de aanvankelijk doorgeweekte dijken te behouden, vermogten weinig of niets tegen het geweld van den watervloed. Bovenal zijn de polders en landerijen aan den Maaskant overstroomd; al het gezaaide is verloren geraakt; vele woningen en gebouwen zijn ingestort, of dreigen in te storten; honderde huisgezinnen, naar elders vlugtende, van have en goed ten eenemale beroofd, en in de diepste armoede vervallen. Een toestand, te smartelijker, omdat dezelfde streken, jaren lang, in zware tegenspoeden moesten deelen, en de armenkassen als uitgeput zijn, om in de dringende behoefte te voorzien; terwijl bovendien, de ingetreden winter kommerlijke uitzigten oplevert.

Stad- en Landgenooten! die gespaard en gezegend bleeft, terwijl duizende medemenschen zuchten en treuren, uwe weldadigheid is herhaalde malen niet te vergeefs ingeroepen in tijden van rampspoed en gevaar. Maar wij wenden ons vrijmoedig tot u: want hoog is de nood, en er is behoefte aan bewijzen uwer menschenliefde! Een driejarig verblijf in die oorden heeft ons overtuigd, dat, wat men ook van enkele personen of aangelegenheden kunne zeggen, er onder de bewoners van Noord-Braband, ondanks zoo vele lasten en bezwaar, eene onbekrompene welwillendheid, ijverige zorg en medewerking tot de edelste bedoelingen gevonden worden, welke hen aanspraak geven op onze en der onzen dankbare erkentenis.

In dit vertrouwen zijn de ondergeteekende Officieren der Schutterij, zich thans alhier met verlof of voor onbepaalden tijd bevindende, namens eene Commissie te 's Hertogenbosch uitgenoodigd tot de inzameling van zoodanige liefdegaven, als welke strekken kunnen, om de oogenblikkelijke ellende te verzachten en te gemoet te komen. Zij bevelen daarom de belangen dier ongelukkige bewoners aan uwe behartiging aan; en terwijl elk der ondergeteekenden zich met de ontvangst van gelden of bijdragen gaarne in het bijzonder belast, kunnen dezelve tevens gestort worden in eene Bus, ten huize van den heer *J. J. Salverda*, bij den Ossekop alhier, geplaatst.

Leeuwarden,
den 13 Januarij 1834.

J. G. VAN WAGENINGEN.
T. M. W. BARON VAN ASBECK.
J. J. SALVERDA.
F. IJPEIJ.
J. M. BAART DE LA FAILLE.
J. F. BOURBOOM VAN SLOTERDIJCK.
R. D. SMEDING.

MENGELWERK.

IETS OVER DE STRAFWETTEN.

Het doel van alle strafwet kan nimmer zijn om de maatschappij te wreken. Dit toch is beneden hare waardigheid, daar zij alleenlijk bestaat, om aan allen wel te doen. Hare eenige bedoeling kan daarin bestaan, om nieuwe verongelijkingen af te weren en den herhaalden misslag te voorkomen, hetzij door den misdadiger in arrest te nemen en af te zonderen, of wel een ander van zoodanige navolging af te schrikken. Hierin ligt het zuiver grondbeginsel van algemeen nut opgesloten. Doch indien deze grondslag als heilig wordt aangenomen, hoe zoude aldaar zulk eene strafwet kunnen gelden, waar de overtreder der wet buiten de mogelijkheid gesteld wordt, om het gepleegde kwaad door hulpvaardigheid ten algemeenen nutte te herstellen. De euveldaad, als zoodanige, welke haren oorsprong neemt uit een bedorven gemoed, behoort niet onder het bereik van den Staat, omdat geen mensch of regter tot in de schuilhoeken van het hart kan doordringen. Zij behoort alleen tot de zedelijkheid, en het oordeel daarover berust bij God, als den alwetenden en onpartijdigen regter. Het misdrijf alleen (dat is eene schennis van burgerlijk regt en pligt) valt onder het bereik der wet, en deze moet hare eigene schennis, door wijze rigtingen zoo veel mogelijk pogen te verhoeden. Wat bij de eene natie met den dood gestraft wordt, erlangt bij een ander volk ligte straf, ja zelfs vrijspraak. En echter beweert men, dat alle straf, zoo veel doenlijk, evenredig moet zijn aan de misdaad, welke even zoo bepaald wordt door de schennis, aan de maatschappij gepleegd. Maar, geldt deze grondregel, gelijk dezelve niet wel kan geloochend worden, dan valt ook van zelve weg die toerekening van schuld, welke de burgerlijke wet in de meeste Europeesche landen bepaalt. Doorgaans, toch, worden de kleinere misdrijven het zwaarste gestraft; terwijl de euveldaad dikwerf geheel buiten de strafwet ligt, of, zoo al gestraft, dan zeer merkelijk gespaard wordt.

Het onderscheid ligt hierin, dat de omstandigheden, waarin het misdrijf geschiedt, of in meerdere of wel volstrekt in betrekking staat tot de individuële personen, of wel tot de gansche maatschappij. In dit laatste geval, behoort de wet hare stellige afkeuring door straf te doen blijken; terwijl alle overtreding omtrent afzonderlijke leden, eene belangrijke uitzondering gebiedt. Hij, bij voorbeeld, die aan een behoeftig gezin eene somme gelds ontrooft, ja daardoor hetzelve welligt in behoefte stort, welke niet gemakkelijk te herstellen is, begaat een zwaarder misdrijf, dan een ander, die aan eenen rijkaard, eene som van vijfhonderd kroonen, en echter daarmede slechts een onmerkbaar gedeelte van deszelfs overvloed ontneemt. Dit alles aan het regterlijk gevoel en oordeel over te laten, zoude allezins gewaagd zijn, omdat alle regters zulk eene menschkunde niet bezitten om dit betrekkelijk te waardeeren. Ingeval van miskenning althans, zoude de afzonderlijke persoon zeer merkelijk worden benadeeld. Dat onderscheid alleen, dat of op weinige, of wel op alle leden der maatschappij doelt, zou men ligtelijk als zoo verstaanbaar oordeelen, dat de wet met eene enkele aanwijzing zoude kunnen volstaan. Maar hoe moeijelijk wordt alhier niet de toepassing! De Kindermoord b. v. is een misdrijf, dat in ver de meeste landen, zoo al niet met den dood, dan toch met zware straf en schande gestraft wordt. Waarom? Omdat men het een misdrijf tegen de gansche maatschappij oordeelt. Maar is dit oordeel wel juist? Is het bij de ontaarde moeder, welke daartoe besluiten kan, niet veeleer een levendig gevoel van eer, vrees voor schande en het besef van een schepsel ter wereld te hebben gebragt, dat niet dan rampspoed te duchten heeft? En van de zijde van den Staat: Is het kind, dat pas geboren wordt, reeds als lid der maatschappij aan te merken? Is het, volgens de gewone ontzettende sterflijst van kinderen tusschen één en twee jaren wel waarschijnlijk, dat hetzelve dat sterflot zal overleven? Hoe vele zorgen voor goede opvoeding — wij zonderen hier nog de slechte uit — zijn naauwelijks toereikende om het kind tot zulk een leeftijd te voeren, dat het nuttig voor het algemeen zal kunnen worden? En hoe vele omstandigheden, buiten toedoen zelfs van den in jaren toenemende knaap, loopen niet te zamen om hem veelmeer tot last, dan tot heil der maatschappij te doen opwassen? Ja, bestonden er, zelfs onder beschaafde volken der oudheid, geene stellige wetten, welke den ouders het regt geven om over het leven hunner kinderen naar goedvinden te beslissen? Op dezelfde wijze maken leeftijd, sekse, stand, verdienste en andere omstandigheden meer eenen noodwendigen invloed op het min of meer schuldige van eenig misdrijf. Hoe vele misdrijven vooral blijven niet ongestraft, ofschoon derzelver gevolgen inderdaad hoogst nadeelig moeten geacht worden! Vergiftiging, bij voorbeeld, is een boos en gevaarlijk misdrijf. En echter, behoort niet de jammerlijke venus-smet, welke gansche geslachten verwoest en de maatschappij ontvolkt, in den stelligsten zin, tot de algemeene rubriek der vergiftiging? De tiran, die zijne macht misbruikt, moet hij niet onder den rang der moordenaars gerangschikt worden, en de slavenhandelaar, die gansche natiën en met haar de menscheid zelve beleedigt, wordt hij niet nog te huidigen dage, zelfs onder beschaafde natiën, gespaard, zonder dat de wet eenig vonnis tegen hem uitspreekt? Hoe vele eeuwen zijn er voorbijgesneld, eer men dezen handel, en dan nog door geweldige maatregelen, te onzen tijde, heeft kunnen breidelen!

Alzoo blijkt het zonneklaar, dat ver de meeste strafwetten, vooral in den tijd, dien wij thans beleven, hare maat volstrektelijk te buiten gaan.

Zoodanig is de GEESELING doorgaans bij een gering misdrijf, hoogst onvoegzaam, omdat zij het beginsel van schaamte schendt en tegen den aard der zaak den dader schandvlekt, zonder dat zij vergoeding schenkt.

BRANDMERK onteert den ongelukkigen, als een blijvend gedenkteeken, ofschoon hij naderhand, door verbetering van zeden en herstel van het misdrevene, zijn eigen misdrijf uitwischt.

GELDBOETE is ongelijke straf, om dat de waardij van het metaal altijd ongelijk is en hij, die zich met betaling van honderd gulden in den grond helpt, duizendmaal zwaarder gestraft wordt, dan de rijkaard, die van het millioen, dat hij bezit, ligtelijk de helft afstaat, zonder hem te schaden,

DE IJZERS wederspreken zich zelve, en om de voortdurende pijniging des ligchaams, om deszelfs doorgaande verzwakking en verminking.

DOODSTRAF vooronderstelt in de wet zelve en in den regter een willekeurig regt, waartoe geen grond bestaat en ontneemt den misdadiger het middel tot verbetering en herstel, hetgeen hem, van den zedelijken kant beschouwd, nimmer mag ontnomen worden.

EERLOOSVERKLARING is ongerijmd, omdat zij inbreuk maakt op de toekomst bij eene zedeloosheid, welke voor het vervolg ondersteld, maar niet bewezen is, ten zij dan alleen, wanneer het bij herhaling gepleegd misdrijf, welk daar door opzettelijke euveldaad wordt, de onverbeterlijkheid des misdadigers bewijst en men, om dat groot gevaar voor anderen, aan hem zijne overige burgerlijke regten ontneemt.

VERBANNING strijdt en met het oogmerk der zamenleving, uit welke niemand voor altijd mag geweerd worden, zoo lang het niet blijkt, dat hij onverbeterlijk is, en met het regt der volken waardoor geene andere natie kan verpligt worden om den onwaardigen in haar midden op te nemen.

DE VERBEURDVERKLARING van goederen voert hare eigene onbillijkheid met zich, omdat zij niet alleenlijk den schuldigen straft, maar tevens zijn gezin en zijne nakomelingen, die dikwerf zeer onschuldig zijn.

GEVANGENIS, eindelijk, is bijkans de eenige en genoegzame straf voor elk misdrijf, omdat zij den ongelukkigen van een allerwezenlijkst goed, de vrijheid, dadelijk beroovende, hem belet zoodanig te misdoen als hij gedaan heeft. Doch ook dan, gelijk zij, natuurlijker wijze, verschillen moet naar gelang van het misdrijf zelf en deszelfs invloed op de maatschappij, behoort de laatste te zorgen, dat hij door den tijd worde in staat gesteld om zich zelf te verbeteren en het gepleegde misdrijf te herstellen. Wat in den tegenwoordigen tijd van beschaving nog zoude kunnen gelden, zal mogelijk de werking zijn op het gevoel van schaamte, door openbare en herhaalde tentoonstelling, met bijvoeging van uiterlijke teekenen van schande, mits al wederom met behoedzaamheid uitgeoefend ten opzigte van den persoon en het meer of min schandelijke en gevaarlijke van het gepleegde misdrijf.

Altijd blijft nog de grondregel gelden, dat de straf meer moet doelen op de daad zelve, welke men wenscht te verhoeden, dan op den persoon, die haar bedreven heeft. De laatste blijft altijd een voorwerp van mededoogen, daar men vooronderstellen kan en moet, dat hij geneigd is en verlangt, om zijn regt en rang in de maatschappij met voegzaamheid te hernemen.

J. K. PR.

ZONDERLINGE REDDING VAN BREDERODE IN 1568.

In eenen schoonen Mei-nacht van het ongelukkige jaar 1568 wandelde een persoon, bij lichte Maan, den weg op van Vilvoorde naar Brussel; hij was, uit voorzorg, als een franciskaner gekleed. Bij een' ouden nootenboom hield hij stil, en zag den weg op naar Brussel, van waar twee personen kwamen, ook als monniken gekleed. Zij spraken zacht eenige woorden, waardoor zij elkander herkenden. Het waren *Marnix van St. Aldegonde* en de Graaf *Hendrik van Brederode*, en die hen bij den boom wachtte was de Graaf *van Hoogstraete*. Zij hadden een druk onderhoud, en, na eenig

[illegible]
[illegible] *Egmont*, en de Burgemeester van Antwerpen *Straelen*, beide gevangenen te Vilvoorde.

— „ Gij hebt wel gedaan, zeide *van Casembroodt* aan den Graaf *van Hoogstraete*, dat gij Brussel ontvlugt zijt toen de Moor (dit was de naam, dien zij aan *Alva* gaven) de Graven *van Hoorn* en *van Egmont* deed arresteren. Gij zoudt anders met hen gevangen zitten."

— „ God zal, hoop ik, verhoeden, antwoordde *van Hoogstraete*, dat men ons niet ontdekke, daar wij ons met het welzijn van Nederland bezig houden. Doch hoe komt gij vrij?"

— „ Heeft men u niet gezegd, zeide *Straelen*, dat de gevangenbewaarder van Vilvoorde op onze zijde is? Als alles gereed is, zal hij al de staatsgevangenen laten ontkomen."

— „ Mijn goed, mijn leven zijn het vaderland gewijd, zeide *Brederode*. Morgen zal ik geld doen uitdeelen. De Graaf *van Hoogstraete* heeft gewapende mannen gereed. *Marnix* zal meerdere vrienden voor *Oranje* zoeken te winnen. Het is tijd, te toonen, dat de Geuzen nog mannen zijn, en dat Nederland de brandstapels en schavotten moede is."

— „ Hebt gij hoop, vroeg *van Hoogstraete*, dat *Oranje* hulp uit Duitschland zal bekomen?

— „ Wij hopen het. — In Frankrijk is *Coligny* voor *Oranje*; doch *Karel IX* zal ons geenszins van de inquisitie verlossen, die zijn vader in Frankrijk heeft ingevoerd."

— „ Laten wij, bernam *Brederode*, op ons zelven vertrouwen. Denken wij aan de honderd duizend Nederlanders, die hun vaderland reeds ontvlugt zijn; aan de vernielde industrie, aan den vernietigden handel; bedenken wij, dat wij alle vogelvrij zijn verklaard."

De vrienden spraken nog eenigen tijd zacht. Zij wisten, dat de Graven *van Hoorn* en *van Egmont* binnen kort zouden ter dood gebragt worden; zij wilden hen redden. — Na hunne maatregelen genomen te hebben, scheidden zij. De Graaf *van Hoogstraete* geleidde *Casembroodt* en *Straelen* naar de gevangenis van Vilvoorde.

Zij hadden weinige schreden gedaan, toen zij, zich omkeerende, een man aan den voet van den nootenboom zagen, dien zij zoo even verlaten hadden.

— „ Ziet gij dien man wel, zeide *van Hoogstraete*; van waar kan hij komen? Ik wed, dat het een spion van den Moor is?"

Terwijl de wreedheden van *Alva* Brussel in wanhoop en ellende dompelden, werden er des nachts eenige wanorden bedreven, die de spaansche politie niet verhinderde, dewijl deze zich met staatkundige vervolgingen bezig hield. Zes jonge lieden voerden, eenige dagen daarna, tegen middernacht ongeregeldheden uit; zij gingen met een ketel met mengsel van roet en een grooten kwast aan een stok door de straten, om de uithangborden zwart te maken. Terwijl zij daarmede bezig waren, komen zij aan het huis van *Jan Vargas*, een der aterlingen van *Alva*. Zij loeren door de gordijnen, en zien hem geeuwende bij zijne vrouw zitten. Een der jonge lieden neemt den zwart-kwast en werpt denzelven met kracht door het glas in het aangezigt van den geeuwenden satelliet, die in eens zoo zwart als een neger was. — *Vargas* grijpt een geladen geweer, en snelt de deur uit. De zes jonge lieden hadden beenen gemaakt, en wilden een zijstraatje inslaan, dat nog ten huidigen dage de *Straat der zes jonge lieden* genaamd wordt, toen hen een gewapend man tegenkwam. *Vargas* brandt los; de gewapende man valt neder, en de zes jonge lieden ontkomen.

De spionnen van *Alva* hadden de vereeniging der Geuzen onder den nootenboom opgemerkt; de man, dien de graaf *van Hoogstraete* des nachts er gezien had, was een agent van *Alva* geweest. De gevangenbewaarder van Vilvoorde werd door een ander vervangen. *Brederode*, *St. Aldegonde* en *Hoogstrate*, die zich te Brussel verborgen hielden, maakten zich ongerust toen zij hunne vrienden niet meer zagen terugkomen. Zij vernamen, dat 6 jonge lieden waren gearresteerd, die een Spanjaard hadden doodgeschoten; want deze had stervende hen beschuldigd; hij had slechts hen gezien. *Vargas* vond het goed, zich stil te houden. Doch deze Spanjaard, door *Vargas* geveld, was juist dezen, op bevel van den dwingeland, afgezonden, om *Brederode* en zijne twee vrienden dien avond te arresteren, wier schuilplaats ontdekt was. *De baldadigheid van de 6 jonge lieden redde aldus de drie beroemde mannen*, welke het prangende vaderland nog zoo zeer behoefde, en welke als door de Voorzienigheid behouden werden. Zij werden den volgenden dag heimlijk gewaarschuwd, en ontvlugtten het moordtooneel.

Den 3 Junij werden de graven *van Hoorn* en *van Egmont*, onder eskorte van 2000 man infanterie en 500 man kavalerie, van Gent naar Brussel overgebragt, en den 5den door den dwingeland onthoofd. Den volgenden dag werden *van Casembroodt* en *Straelen* te Vilvoorde ter dood gebragt, en de 6 jonge lieden op het *Petit-Sablon* opgehangen.

Overgenomen.

V A R I A.

OPMERKING.

Voorspoed op aarde denkt slechts zelden aan de voortduring na den dood. Voor den rampspoed is dat denkbeeld eene heldere ster in den nacht. Zij leert: „ Lijd en hoop!" Dit besef, dat de dood zich in het lagchend beeld der lente oplost, stelt ons gerust. De grijsaard zelf met sneeuwwitte haren vraagt: „ Groent de natuur niet onder de sneeuw?" Hij hield zich aan deze Levens-regels:

Wensch niets, dan vasten ziele-vrede!
Mor nimmer in den felsten druk!
Neem Gods geschenk met dank en bede;
In 't hart alleen woont waar geluk!
Smaad nooit des menschen hoogen adel,
Als hij zijn eigen waarde mist:
Ligt valt hij schuldloos uit den zadel,
Waarin hij vaak zich vergewist!
Wat u verblijdt, deel 't gaarn' met and'ren!
Zijt vergenoegd, slechts niet in schijn;
Want om uw noodlot te verandren,
Behoeft gij vrolijk mensch te zijn!
Als lijden u ter neêr zal drukken,
Dek nooit uw oog met treurig floers!
Denk edel; zelfs in ongelukken
Dient vriendschap tot uw levenskoers!
Ja, moet gij van de wereld scheiden,
Wanneer ze u ruwlijk van zich stiet,
Zie opwaarts! God zal u geleiden,
Uw Vader, die den hemel biedt.

Rem.

JANITZAREN.

In de Staats-Courant van den 8 dezer wordt een uitvoerig verslag gegeven van een belangrijk Werk, getiteld: GESCHIEDENIS *van de Uitroeijing der Janitzaren, beschreven door den Turkschen Rijksgeschiedschrijver ASSAD EFFENDI*, Hetzelve is uit het Turksch in het Fransch vertaald door *Caussin de Perceval* en te Parijs uitgegeven. De Schrijver was niet alleen tegenwoordig bij deze verschrikkelijke gebeurtenis, maar heeft daarin eene niet onbelangrijke rol vervuld. Van alles onderrigt stelde hij een volkomen en getrouw verslag van het gebeurde op, hetwelk door het Ottomannische Hof als authentiek erkend, en op 's Rijks kosten gedrukt en uitgegeven werd. — Dit boek wordt als een voortreffelijk werk hoog geroemd.

BLADVULLING.

[illegible] van Babel moest naar Nimrods plan ten hemel reiken. Om dezelve slechts [illegible] te doen komen, zouden zes planeten, zoo groot als de onze, [illegible] kunnen opleveren, en onze aarde uit haar loop ver-
[illegible]
[illegible] in de hoogte te vorderen, en om 2800 in 3500 jaren volvoerd te zijn, — [illegible] andere kleine zwarigheden ter zijde gesteld. — Hadden nu deze bouwknechten den bovensten top voltooid, zoo konden zij, mits bij goede gezondheid blijvende, en dagelijks eene geforceerde marsch van meer dan zeven Duitsche mijlen (10 uren) afleggende, vrij zeker daarop staat maken, dat zij na verloop van 800 jaren beneden aan den voet des torens zouden komen bij hunne lieve familien.

I.

P. PAPPIUS begint zijn werk: *Corpus Juris Militaris*, met deze woorden: „ De oude Leeraar *Lactantius* in sijn *Epitome Divinarum Institutionum C. II.* segt, dat de disordre der Krijghsdiscipline mede een teecken is, dat voor den jonghsten dagh voor heen gaan zal. Is dit waer, soo is gewisliјck de jonghste dag niet verre. Want is er oijt disordre onder den Volcke van Oorloge geweest, daer vast niemandt meer de discipline wil onderworpen zijn, ende elck een vermeijnet, dat de Wetten en Rechten op de *discipline militair geordonneert* hem niet en toucheren.

Dit voor hen die altijd de tijden van *olim* prijzen.

Tooneel - Berigt.

Op Woensdag den 15 Januarij 1834, door de Amsterdamsche Operisten, Elèves van J. H. DESSAUR, in den Schouwburg alhier te Leeuwarden, tot opening van het Tooneel: DON JUAN, of DE STEENEN GAST, groote vermaarde Opera, in vier Bedrijven, muzijk van *Mozart*; wegens de uitgebreidheid dezer Opera, kan geen nastuk plaats hebben. Aanvang ten half 7 ure.

, Heden verloste van eene welgeschapene doch tot onze droefheid doode DOCHTER, HILTJE FABER, geliefde Echtgenoot van P. ZIJLSTRA, Jz.
Leeuwarden, den 8 Januarij 1834.

BOLSWARD, den 9 Januarij 1834. Heden middag verloste zeer gelukkig van eenen welgeschapen ZOON, mijne geliefde Echtgenoot, MARIA WESTERBAAN, Geb. NIEUWENHUIS. CORNs. J. WESTERBAAN.

, Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, CATHARINA FEIKES DE VRIES, geliefde Echtgenoot van J. O. TERGUIN,
Leeuwarden, den 10 Januarij 1834. *Deurwaarder.*

SNEEK, den 3 Januarij 1834. Heden morgen ten 5 ure, trof mij de gevoeligste slag mijns levens, door het afsterven van mijne geliefde Huisvrouw, MARTJE ZIJLSTRA, na eene ziekte van slechts 8 dagen, in den jeugdigen leeftijd van ruim 36 jaren; waarvan ik 7 met haar in eenen genoegelijken echt mogt verkeeren, mij nalatende 2 kinderen, te jong om hun zwaar verlies te beseffen.
JACOB JUURSMA.

, Heden overleed in den vroegen ochtend, na eene kortstondige, maar hevige ziekte, mijne eenige Zuster, de Welgeboren Vrouwe MARIA JACOBA EMMEN, Weduwe van wijlen den Wel Eerwaarden Zeer Geleerden Heer ARIUS ADRIANI, laatst Predikant bij de Hervormden te Dokkum, in den ouderdom van 65 jaren en bijna zes maanden.

Diep bedroefd over dit voor ons zoo treffend, als onverwacht verlies, geven wij langs dezen weg hiervan kennis. Mr. C. H. EMMEN.
Groningen, den 5 Januarij 1834. *Mede namens de overige Familie.*

, Heden overleed ons jongste Dochtertje, WIJTSKE, in den ouderdom van bijna vijf maanden. J. VAN ASSEN.
Leeuwarden, den 6 Januarij 1834. M. VAN ASSEN, Geb. MEINSMA.

, Heden overleed tot mijne bittere droefheid mijn waarde Echtgenoot PAULUS JOHANNES PAULIDES, in den ouderdom van ruim 38 jaren, mij nalatende vier Kinderen. TJETJE A. DE LANG,
Heerenveen, den 10 Januarij 1834. Weduwe P. J. PAULIDES.

LEEUWARDEN, den 13 Januarij 1834. Heden overleed alhier, in den ouderdom van circa 88 jaren, Mejufvrouw JANKE P. DE VRIES, Weduwe wijlen T. F. WIJNALDA, in leven Koopman te Makkum.

De Prijs der Boter te Leeuwarden, den 10 Januarij 1834, *f* 33.

De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge *f* 142 : 50 het Last. — Tarwe *f* 6 : 43 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 11 JANUARIJ 1834.

NEDERLANDEN.				Gebl.
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pct.	$49\frac{7}{8}$	50	$49\frac{7}{8}$
Dito dito	5 „	$94\frac{11}{16}$	$94\frac{7}{8}$	$94\frac{3}{4}$
Uitgestelde Schuld ...				
Kansbiljetten van dito.	*f*	$22\frac{3}{16}$	$22\frac{1}{4}$	$22\frac{3}{16}$
Amort. Sijndicaat...	$4\frac{1}{2}$ pct	$88\frac{3}{4}$	89	$88\frac{3}{4}$
Dito dito	$3\frac{1}{2}$ „	71		
Schatkistbiljetten....	6 „	$102\frac{3}{4}$		
OorlogsLasten	5 „	$100\frac{3}{4}$		
Leening 1831	6 „	$103\frac{5}{8}$		
Handel-Maatsch. ...	$4\frac{1}{2}$ „	$98\frac{3}{16}$		
FRANKRIJK.				
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.			
ENGELAND.				
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.			
SPANJE.				
Perp. R. Emissie Am.	5 pct.	$60\frac{1}{4}$	$61\frac{1}{2}$	$60\frac{5}{8}$
Dito dito à *f* 1000 .	3 „	$39\frac{7}{8}$	$40\frac{3}{4}$	40
Cert. Osy&C. en Leg.	4 „			
Uitgest. 3 pct. Schuld		$11\frac{7}{8}$	12	$11\frac{7}{8}$
Cortes Bons te Lond.	5 „			
Engelsche Uitgestelde.				
NAPELS				
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.	$84\frac{3}{4}$		
Dito bij *Falconn. &C.*	5 „			
Leen. te L. bij Roths.	5 „			

RUSLAND.				Gebl.
Obl. *H.* 1798 en 1816	5 pct.	102	$102\frac{7}{8}$	$102\frac{7}{8}$
Obl. *Hope* 1828 en 29	5 „	102		
Cert. dito 1831 en 33	5 „	$93\frac{1}{4}$	$93\frac{3}{8}$	$93\frac{5}{8}$
Obl. te Londen...	5 „			
Cert. te Hamburg..	5 „			
Inschrijving in Assig.	6 „	$66\frac{7}{16}$	$66\frac{1}{2}$	$66\frac{7}{16}$
Certificaten van dito	6 „			
POLEN.				
Aand. met Lot. fl. 100.	*f* 113			
PRUISSEN.				
Aand. met Lot. R. 50	*f*	$94\frac{7}{8}$	95	$94\frac{7}{8}$
OOSTENRIJK.				
Aand. met Lot. *f* 100	*f*			
Dito dito *f* 250.	4 pct. -			
Metalliek	5 pct.	$93\frac{7}{8}$	94	$93\frac{7}{8}$
Dito te Lond. gen.	5 „			
Dito	$2\frac{1}{2}$ „			
W.-Bank bij *Coll&C*	5 „			
Dito	4 „			
Cert. Stadsb. bij dito	$2\frac{1}{2}$ „	$53\frac{1}{2}$		
Ween. Bank-Actien	3 *f*			
DENEMARKEN.				
Negot. te Londen.	3 pct.	$73\frac{7}{8}$		
BRAZILIEN.				
Neg. bij Roth....	5 pct.			

Brazil. van 100 £st. $68\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; Blaauwe Grieken van 100 £st. 28; van 200 £st. $24\frac{3}{4}$; Mexic. 6 pCt. van 100 £st. 39; van 150 £st. $36\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Cortes van 85 £st. $17\frac{3}{4}$.

De Notarissen Mr. A. VAN SLOOTEN en G. W. POSTHUMA, te Dockum, zullen, ten verzoeke van den Heer Mr. J. FOCKEMA, qq., aldaar, op Donderdag den 16 Januarij 1834, ten huize van de Weduwe *G. J. Heeringa*, aldaar, bij den finalen palmslag, presenteren te verkoopen:

Eene HUIZINGE en BAKKERIJ cum annexis, staande en gelegen op den Lageweg te Dockum, wijk C, no. 95, sectie A, no. 535 van het kadaster, voorzien van Voorhuis, Voor-, Pui- en Achterkamer, ruime Bakkerij, Zolders, Kelder, Regenwatersbak en Plaats, door de Weduwe *M. van der Veen* wordende bewoond; den 12 Mei aanstaande vrij te aanvaarden; waarop geboden is de som van *f* 1200.

De Notarissen G. PEETING en Mr. P. J. METZ, residerende te Heerenveen, zullen, op Zaturdag den 25 Januarij 1834, des avonds om 7 uren, ten huize van *Jan Meijer*, Logementhouder te Heerenveen, publiek, onder uitloving van strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Zeker TJALKSCHIP, *de Twee Gebroeders* genaamd, groot 82 ton, met Zeil en Treil, staand en loopend Want, Ankers en Touwen en verderen Inventaris, zoodanig hetzelve laatst is bevaren door *Jan Aizes de Vries*, en ter bezigtiging ligt aan de Heerenwal. Nader te bevragen bij voornoemde Notarissen.

Kapitein S. B. PAULSEN, zal op Donderdag den 23 Januarij 1834, te Vlieland, ten overstaan van den Heer Opperstrandvonder aldaar, om gereed geld, (bij open water,) doen verkoopen:

Eene aanzienlijke partij van p. m. 40,000 *Ned. Ponden STOKVISCH*, gelost uit het door opgemelden Kapitein gevoerd wordende Deensche Schonerschip *Comet*, van Bergen naar Genua bestemd.

Ten gerijve der gegadigden zal Schipper *Jan L. de Boer*, daags vóór de verkooping, van Harlingen naar Vlieland vertrekken, en na deszelfs aankomst met de verkooping eerst een aanvang worden gemaakt.

Bij geslotene briefjes te huur,

Voor den tijd van vijf aaneenvolgende jaren: Eene ZATHE en LANDEN, met Huis en Schuur, staande te Workum, door wijlen *Ruurd Gosses Visser* bewoond en gebruikt geweest, groot volgens kadastrale meting, 14 bunder 52 v. roede en 60 v. el, alle Greidlanden; Sint Petri en Mei 1834 vrij te aanvaarden. — De Voorwaarden zijn te vernemen bij L. R. KETELAAR, Timmerman te Workum, en bij HESSEL G. VISSER, Koopman te Blaauwhuis, bij welke beiden de briefjes, vóór den 25 Januarij 1834, franco moeten worden ingezonden.

V E R K O O P

van eene alleruitmuntendste Zathe en Landen.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, als daartoe benoemd door de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende aldaar, zal, ten overstaan van den Heer Vrederegter van het kanton Sneek, publiek bij verhooggeld presenteren te verkoopen:

Eene alleruitmuntendste, extra vruchtbare en bijzonder welgelegene ZATHE en LANDEN, met derzelver schoone en kapitale HUIZINGE en SCHURE, sampt HORNLEGER, groote HOVINGE, SCHIPHUIS en VARKENSHOK, benevens eenen WATERMOLEN cum annexis, staande en gelegen zeer nabij de stad Sneek, aan de Trekvaart, voorheen onder den dorpe IJsbrechtum, alwaar de Huizinge gekwoteerd is met no. 32, doch thans door de Kadastrale verdeeling onder Loenga, in de gemeente Scharnegoutum behoorende, bekend op de Kadastrale plans op sectie A, no. 245 tot 257, groot naar nieuwe meting ruim 30 bunder, alle om- en bij de Huizinge gelegene, en geheel met eene Vaart omgevene, puik beste Greidlanden, belast met 34 floreen Dijksschatting, alles zoodanig bij de Erven van *Gerben Anskes Sijperda* als Eigenaren wordt bewoond en gebruikt; en zulks in 9 perceelen, nader en breeder bij de Biljetten omschreven; Sint Petri en den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden, en wijders op allezins aannemelijke termijnen van betaling, als: op 1 Mei 1834, 1835 en 1836, telkens een derde met 5 pCt. interest van 1 Mei 1834 af.

Waarop bij de provisionele toewijzing geboden is als volgt:

Huis, Hornleger en de IJster, liggende van ouds voor 1 bunder en 46 v. roede, in het geheel .... *f* 1450 : 50.

Een stuk van 8 bunder en ruim	8 v. roede	de Fenne, per $36\frac{3}{4}$ v. roede	-	300 : 50.
——— 1 ———	10 ———	als voren..........	-	285 : 25.
——— 4 ———	4 ———	idem..........	-	313 : 25.
——— 1 ———	10 ———	idem..........	-	329 : 00.
——— 7 ———	34 ———	idem..........	-	311 : 50.
——— 2 ———	57 ———	idem..........	-	305 : 50.
——— 3 ———	67 ———	idem..........	-	301 : 00.
——— 1 ———	10 ———	idem..........	-	322 : 25.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 14 Januarij 1834, bij den finalen palmslag, des namiddags ten twee ure, ten huize van de Weduwe *Jan Reinders van Koten*, in de Societeit de Uitspanning te Sneek, en koopen op Conditien alsdan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zijn ten Kantore van den gemelden Notaris.

Mr. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij verhooggeld, te verkoopen:

1. Eene prompte en nette HUIZINGE en ERF, cum annexis, staande en gelegen aan de Pol, (Oostzijde) te Sneek, gekwoteerd wijk 9, no. 89, bekend op den kadastralen Legger onder sectie B, no. 108, in huur bij *F. S. van der Werf*; den 12 Mei 1834 te aanvaarden.

En ten overstaan van het Vredegeregt, kanton Sneek:

2. De HELFT in zeker stuk uitmuntend GREIDLAND, groot ter naam en faam 2 Bunder 93 v. roede en 94 v. el, gelegen even buiten de Noorderpoort te Sneek, als voren bekend sectie A, no. 123 en 124, bij *G. van Dort* in huur; Sint Petri 1834 vrij te aanvaarden.

Wie gading maakt, kome op Woensdag den 15 Januarij 1834, bij de finale toewijzing, ten huize van *Hendrik Willems Nijdam*, te Sneek, des avonds ten 7 ure.

ISAäC TELTING, Notaris te Franeker, zal, op Donderdag den 16 Januarij 1834, des namiddags ten twee ure, in het Heeren Logement te Franeker, bij opbodsgeld, finaal verkoopen:

a. Eene heerlijke ZATHE, genaamd *Ungaboer*, gelegen aan den Trekweg onder den dorpe Herbaijum, thans door *Tjerk Feddes Viersen* en *Vrouw* in huur gebruikt, tot Petri en den 12 Mei 1834, met hechte HUIZING en SCHUUR daarop staande, gekwoteerd no. 24, groot 29 bunder 91 v. roede 20 v. el, waarvan 8 bunder 1 v. roede 42 v. el Bouwland, belast met 27 Dijksfloreen.

b 1. Een perceel BOUWLAND, liggende op hetzelfde stuk in twee afdeelingen, ten Noorden van en aan den Witte Weg onder Harbaijum, groot 99 v. roede 60 v. el, toegezaaid met Weit, belast met $\frac{3}{4}$ Dijksfloreen, en *f* 2 : 50 Maalgeld.

b 2. Een perceel WEIDLAND, liggende in twee afdeelingen aan een, onder Herbaijum, groot 2 bunder 45 v. roede 40 v. el, belast met één Dijksfloreen, en *f* 6 Maalgeld.

b 3. Een stuk BOUWLAND, onder Herbaijum, geploegd liggende, groot 1 bunder 37 v. roede 90 v. el, belast met één Dijksfloreen, en *f* 4 Maalgeld.

b 4. Een stuk BOUWLAND onder Herbaijum, geploegd liggende, groot 51 v. roede, belast met $\frac{3}{8}$ Dijksfloreen, en *f* 1 : 25 Maalgeld.

b 5. Een stuk BOUWLAND onder Herbaijum, geploegd liggende, groot 1 bunder 25 v. roede 30 v. el, belast met $\frac{3}{4}$ Dijksfloreen, en *f* 3 Maalgeld.

b 6. Een stuk BOUWLAND, onder Wijnaldum, groot 1 bunder 3 v. roede, belast met $\frac{5}{8}$ Dijksfloreen, en *f* 3 Maalgeld.

c 1. Een stuk WEIDLAND, onder Wijnaldum, groot 74 v. roede 70 v. el, belast met $\frac{1}{2}$ Dijksfloreen, en *f* 2 Maalgeld.

c 2. Een perceel BOUWLAND, in twee afdeelingen aan een, onder Wijnaldum, toegezaaid met Weit, en geploegd liggende, groot 2 bunder 49 v. roede 70 v. el, belast met $1\frac{1}{4}$ Dijksfloreen, en *f* 6 Maalgeld.

c 3. Een stuk BOUWLAND onder Wijnaldum, geploegd liggende, groot 2 bunder 13 v. roede 30 v. el, belast met $1\frac{5}{8}$ Dijksfloreen, en *f* 5 : 25 Maalgeld.

De Losse Landen mede bij *Tjerk Feddes Viersen* gebruikt, Petri 1834 vrij van huur; breeder volgens Biljetten.

De Notaris C. W. SEMLER, te Grouw, zal, ten verzoeke van Mr. J. H. J. VAN WAGENINGEN, qq., op Donderdag den 16 Januarij 1834, ten huize van de Erven *Meinsma*, te Baard, bij provisionele, en den 30 dier maand, ten huize van *Wijtze Tolsma*, aldaar, bij finale toewijzing, telkens des namiddags om 2 uren, publiek, bij strijk- en verhooggelden, op gemakkelijke termijnen van betaling, presenteren te verkoopen:

1. De geregte HELFT over hoog en laag in eene schoone en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met gelijk AANDEEL in de HUIZINGE, SCHURE, HOVINGE en HORNLEGER cum annexis, staande en gelegen aan den Rijdweg onder Baard, en aldaar gekwoteerd met no. 1, groot in het geheel naar naam en faam 15 bunder en ruim 43 v. roede, alle Greidlanden, vrij van maalgeld, doch belast over het geheel met $12\frac{1}{4}$ Dijksfloreen, en verders met ordinaire Grondlasten.

   „ NB. De wederhelft van deze Zathe, is misschien mede te koop, of anders „ door den kooper voor een billijken prijs in huur te verkrijgen."

2. Ongeveer 3 bunder 30 v. roede uitmuntend GREIDLAND, mede onder Baard gelegen, belast met twee Dijksfloreen, met 8 gulden jaarlijksch Maalgeld aan de Liouser Polder en met *f* 7 : 50 jaarlijksche eeuwige rente aan de Erven *Eibert Jacobs*.

3. Een stuk dito GREIDLAND, gelegen onder het behoor van Jorwerd, groot 1 bunder ruim 83 v. roede, belast met 1 Dijksfloreen en verdere ordinaire lasten.

4. Een stuk dito GREIDLAND, groot 2 bunder 94 v. roede, gelegen op de Hem onder Jorwerd, bezwaard met $3\frac{1}{4}$ Dijksfloreen.

Welke drie laatstgemelde perceelen Losland zeer geschikt gelegen zijn bij opgemelde Zathe, en daarbij worden gebruikt door de eigenaren *Jacob IJpes Sprongsma* en *Vrouw*.

Alles St. Petri en den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden.

Uit de hand te koop:

Een uitmuntend PAN- en ESTRIKWERK, in completen staat om dadelijk gedreven te kunnen worden. Indien de kooper hetzelve tot andere einden zoude willen gebruiken, zoude er eene billijke schikking kunnen worden aangegaan omtrent de aanwezige *Klei*, *Pannen*, *enz.* — Nadere informatien bij den Heer Notaris WIJMA, te Harlingen.

L E E S H I E R.

Uit de hand TE KOOP: Eene HUIZINGE en BAKKERIJ, in een florisant Dorp. Te bevragen bij F. HOLTKAMP, Boekdrukker en Boekverkooper te Sneek; bij wien voorhanden is: *Staat van de Gods- of Armenhuizen* in welke Armen of behoeftigen gealimenteerd of gratis onderhouden worden. Alsmede eene partij *Schrijf-* en *Zakboeken*, in alle formaten en banden, en *geliniëerd Papier*, voor rekeningen. Alles voor civiele prijzen.

TE KOOP: Extra zware RIGASCHE MASTEN, van 22 tot 24 el lang, en zwaar op 4 el van onderen 64 duim, over het kruis gemeten. Te bevragen bij J. DE JONG, in de Heerestraat te Groningen.

DE VOOGDEN der *Stads Armekamer* te Leeuwarden, gedenken, bij beslotene briefjes, aan de minst inschrijvenden, aan te besteden: De leverantie van zes en dertig stukken HEMDELINNEN.

De gegadigden worden verzocht, hunne briefjes in te leveren vóór den 18 Januarij 1834, ten huize van den Bode B. D. CAMSTRA, op de Keizersgracht, alwaar van af den 11 dezer, het Monster ter bezigtiging en de Voorwaarden ter lezing zullen liggen.

De Voogden voornoemd,
IJ. DE HAAN, *President.*
J. SCHIK, *Secretaris-Boekhouder.*

Leeuwarden,
den 9 Januarij 1834.

Een ieder die iets verschuldigd is aan den Heer *H. ADAMA*, steenkooper te Leeuwarden, wordt verzocht daarvan betaling te doen ten Kantore van den Heer J. SALVERDA, in het Ruiterskwartier te Leeuwarden.

Een ieder die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den Boedel van wijlen de Weduwe *TEIN GERRITS ELLENS*, te Dokkum, gelieve daarvan aangave of betaling te doen aan den Notaris Mr. A. VAN SLOOTEN, te Dokkum, vóór den 1 Februarij aanstaande.

De ondergeteekende waarschuwt bij deze aan een ieder welke sedert jaren met hem in de Negotie van Gest heeft gedaan, om aan zijne Huisvrouw met name *JACOBA DOROTHEA HUURMANS*, geen hoegenaamd crediet te verleenen, noch buiten zijne autorisatie ingevolge de Wet, eenige Negotie te drijven, of gelden te betalen, zullende zulks alles beschouwd worden zonder eenig effect, en geene betaling door hem worden aangenomen.

HR. LOUWHOFF.

Leeuwarden, den 13 Januarij 1834.

JACOBA DOROTHEA HUURMANS, Huisvrouw van *Hendrikus Louwhoff*, van beroep Gestkooper, wonende op de Nieuweburen te Leeuwarden, vindt zich in de droevige noodzakelijkheid gebragt, bij deze, algemeen bekend te maken dat het haar onmogelijk is langer met genoemden haren Man te leven, en zulks uithoofde van zijn slecht en liederlijk gedrag en door zijne algeheele verwaarloozing ten gevolge daarvan, van zijne zaken, als hebbende hij haar reeds driemalen verlaten, en zijnde telkens, na alles op eene schandelijke wijze te hebben doorgebragt, terug gekomen, hebbende die handelwijze reeds ten gevolge gehad dat hij wegens wanbetaling in regten is betrokken.

Zij dus als Moeder en voorstander van haar Kind en tot behoud van zich zelve, vindt zich verpligt alle gemeenschap met genoemden haren Man te vermijden, en zal van dit oogenblik af aan op haren eigenen naam en op hare personele verantwoordelijkheid en tegen contante betaling, de Negotie in Gest uitoefenen, en biedt ten overvloede hare beide Schoonbroeders FEDDE TJEPKEMA, Grutter, en DIRK VAN ERP, Mr. Kleermaker, beide mede wonende te Leeuwarden, als borgen ten haren behoeve aan, die hebben aangenomen dit steeds in elk geval te wezen, indien dit verkozen wordt.

En zoo zij immer op de medewerking van vroegere begunstigers mag rekenen, zij vertrouwt dat hare ongelukkige omstandigheid deze hare onderneming den gelukkigsten uitslag zal doen hebben.

JACOBA DOROTHEA HUURMANS,
op de Bovenwoning van het Huis letter K, no. 164,
staande op den hoek van de Breedstraat en Nieuweburen.

Leeuwarden,
den 13 Januarij 1834.

Met voorkennis van Hun Edel Achtbaren de Heeren Burgemeester en Wethouders der stad Harlingen, zal de Trekveerdienst van *Harlingen* op *Leeuwarden* en terug, van af den 15 dezer maand tot en met den 11 Februarij aanstaande, met één Schip worden waargenomen, hetwelk van Harlingen zal varen des morgens ten vier ure, en van Harlingen des namiddags ten vier ure. Evenwel des Vrijdags twee Schepen van Harlingen.

Bij de ondergeteekenden zijn tegen billijke prijzen te bekomen, beste greenen ARENDALS en CHRISTIAANSANDSCHE DIJKPALEN.

Lemmer, den 9 Januarij 1834.

FONTEIN & VISSER.

M. M. C. ELION, van Amsterdam, uitgepakt bij het Stadshuis, letter G, no. 54, te Leeuwarden, berigt het geëerde publiek, dat hij groot gesorteerd is van vele soorten van GOEDEREN, bestaande in groote Spiegels van *f* 10 tot *f* 2.60, dito kleiner 90 cents, Schilderijen van den tiendaagschen veldtogt, per stel *f* 3, dito met roemrijke platen *f* 3 en *f* 2.50, Cineesch verlakte Theestoven met Ketel en Komfoor *f* 7.50, dito Filtereer Koffijkannen *f* 3.25, dito Kandelaars per paar *f* 2.25, dito Soezenmanden met hengsels *f* 2.25, dito Broodbakken *f* 2, dito Tabakspotten en Komfoor *f* 2.25, dito Theekistjes *f* 1.50, dito Koffijkistjes met Koffijmaten *f* 1.80, dito Beschuittrommels per paar met blad *f* 2.75, dito groote Theebladen *f* 5.50, dito *f* 4.25 tot *f* 1, zwart verlakte Theestoven met Ketel en Komfoor met breede gouden randen, vaasfatsoen *f* 5.75, dito ovale fijn verlakt *f* 4.75, Kolom Koffijkannen, fijn verlakt met gouden randen *f* 2.25, dito ordinaire *f* 1.80 en *f* 1.60, dito Tabakspotten en Komfoor *f* 1.50, dito tinnen Kandelaars per paar *f* 1.40, dito Theekisten *f* 1 en dito 40 cents, dito Beschuittrommels met blad *f* 1.50, dito Broodbakken *f* 1 en dito 70 cents, dito Bladen van *f* 1.50 tot *f* 1, dito van 14 duim 40 centen, Koperen gebronsde Tafellampen met Kristallen Ballons *f* 16, dito verlakte *f* 7.50 en *f* 6.50, Koperen Studeerlampen *f* 2.75 dito Kinder Beschuittrommels, per paar, met blad 80 cents, groote gepolijste Filtereer Koffijkannen *f* 4.50, dito *f* 3.75, en *f* 3.25 gepolijste Jakoba Koffijkannetjes *f* 1.50, dito *f* 1.25 en 90 cents, gepolijste Disteleerkannetjes *f* 2.40, dito *f* 2.25, dito *f* 2, dito *f* 1.80, dito *f* 1.60 en *f* 1.40, groote Mahonijhouten Reisbufetten, heel fijn *f* 14, dito Schrijflessenaars *f* 4.25, dito *f* 3.25 en *f* 2.75, dito Dames Kaptoiletten *f* 3.75 en *f* 2.75, groote Gezondheidstoven met Marmeren Steenen *f* 3.75, dito Zeister Dames Werktafels met Breidmandjes *f* 7.50 en *f* 6.50, dito Naaikistjes met Spiegels en Lade *f* 2.50, dito *f* 2, dito *f* 1.80 en *f* 1.20, dito Tabaks- en Theekisten *f* 1.10 en *f* 1, dito Lepeldoosjes *f* 1.10 en 90 cents, dito groote Horlogiekasten *f* 1.80 en *f* 1.20, dito Zeister Theestoofjes met koperen Testjes *f* 1.80, dito Breibakjes 30 cents, dito *f* 1, dito Flesschenbakken 40 cents, dito pijpenstanders met koperen bakken *f* 2.75, dito Mahonijhouten *f* 1.60, dito Messenbakken *f* 1.60, dito Waschtafels met Kristal geslepen Karaft en toebehooren *f* 9.50, Dambordden met palmhouten schijven *f* 2.25, dito Schaakstukken *f* 2.75, dito *f* 2 en *f* 1.80, Likeurkelders met 6 vergulde Flesschen *f* 5.50 en dito van 4 Flesschen *f* 4.50, koperen Nachtblakers met snuiter en domper *f* 2.25, dito *f* 1.10 en 70 cents, dito Blikken verlakte 60 cents, Transparantzeep 25 en 15 cents, Zeister Savonetballen 20 cents, Huile antique 30 cents, zwarte glimmende Serviezen *f* 1.80, witte Porseleinen dito met 12 paar Theegoed *f* 8, Olie- en Azijnstellen met geslepen Flesschen en Zoutvaten *f* 2.25, dito *f* 1.90 tot 90 cents, Kristallen geslepene Ringkarafen 90 cents, dito kleiner 60 cents, dito geslepen Wijnglazen 15 cents, dito Likeurglazen $12\frac{1}{2}$ cents, Bierglazen $7\frac{1}{2}$ cents, groote Waterkarafen 40 cents tot 25 cents, Dievieskoppen en Schotels 60 cents, dito met 's Konings en andere Portretten *f* 1, Messen met doorgeklonken baleinen hechten per dozijn *f* 3, dito Voorsnijdmessen en Vorken *f* 1.30 en *f* 1, dito Balanseermessen per dozijn *f* 3, dito doorgeklonken ordinairen *f* 2, dito gemeener *f* 1.40 en *f* 1.10, Broodmessen extra goed 10 cents per stuk, Tinnen Kamerpotten *f* 1.50, Parapluie Staanders *f* 2.25, pleeten Stoppen 10 en 15 cents, fijne Snuifdoozen van *Chassé* en andere portretten 35 cents, Werkdoozen met zilver *f* 9.50, Kristallen geslepene Flacons met zilveren scharnieren *f* 1.40, *f* 1 en 80 cents, garnituren van twee snoeren Kornalijnen Koralen met slot fijn gemonteerd *f* 6.50, dito enkele snoeren zonder slot *f* 1.80, fijne Schildpadden Zijkammetjes *f* 1.20 en *f* 1.10, dito compositie 30 en 25 cents, fijne anker Scheermessen 80 cents, Spa Werkdoozen *f* 1.20 en *f* 1, Albasten Bombomdoozen met 's Konings en andere portretten 60 cents, Lamppitten per gros 80 cents, Doozen Nachtpitten $7\frac{1}{2}$ cents, pleeten Snuiterbakken *f* 1.30 en *f* 1, verlakte Tabaksdoozen op den tiendaagschen veldtogt en het beschieten van *Chassé* en andere teekening *f* 1.20, dito kleiner soort 80 cents, fijne stalen geslepen Kurkentrekkers 10 en 20 cents, fijne hoornen Brillen in soorten 80, dito pleeten 40, fijne gebronsde Snuifdoozen 60 cents, pleeten en vergulde Inktstellen van drie geslepen Flesschen *f* 2.75, dito van twee Flesschen *f* 2.25, Oostindische doorloopende Roemers, oude soort 80 cents, fijne Pennemessen van twee stuks 60 cents, beste Kleederenborstels 30 en 25 cents, Vuurmachines van Lucifer 25 cents, doorgebroken Oostindische Kammen *f* 3.25, dito *f* 2.25 en *f* 1.80, Zijden Dames Toeren *f* 1.90 en *f* 1.60, Gezondheidsroeren *f* 1.50 en *f* 1.10, vergulde Dompers en Profijten 10 cents, alle soorten van fijne Porseleinen en andere Pijpenkoppen met 's Konings en andere portretten 60 cents, Decalqueerdoozen *f* 5.25, Komkommerschaafjes 75 cents, Perrijaansche pennen met Potlood 10 cents, dito per dozijn *f* 1, dito in beenen buisjes 15 cents, Dames Toiletjes 25 cents, Engelsche compositie Soeplepels, nieuw model *f* 1, Patent Potloden 60 cents, Vuilnisblikken 25 cents, mahoniehouten Stoven met blik beslagen 65 cents, Nachttafeltjes *f* 4.25, Stoom Koffijkannetjes fijn gepolijst *f* 4.25 en *f* 3.25, Dames Werkdoozen met zilver gemonteerd, als pianos spelende 3 arias *f* 45, dito zonder speelwerk *f* 22, Muzijklessenaars *f* 3.25, beste Eau de Cologne per kistje *f* 2, dito halve flesschen *f* 1.50, koperen Vuurkomfoortjes *f* 1.80, glad gepolijste stalen Schop, Tang en Pook met Staanders *f* 14.50, dito *f* 12.50, stijf vergulden Braceletten met knippen en geëmailleerde steenen *f* 4.75 en *f* 3.75, Kunstspellen 50 cents, dito Schimmelspellen 25 cents, Lampenglazen 11 cents en veel meer andere goederen te veel om alles te melden. Deze Winkel is geopend op Woensdag den 8 Januarij, en zal gedurende zijn verblijf alhier, geopend blijven tot des avonds ten 10 ure, uitgezonderd Zaturdags en Zondags.

)o( )o( )o(Iemand die eenig narigt kan geven omtrent het LIJK van een JONGELING, die op den 31 December ll. op de Zuiderzee moet zijn over boord geraakt, wordt daartoe vriendelijk uitgenoodigd en zal genereus worden beloond door S. O. SCHAAFSMA, Aannemer van Publieke Werken te Harlingen. De kenteekenen zijn: grijze borstrok, linnen goed, gemerkt I. S. met roode zijde en misschien eenige militaire kleedingstukken.

*** Berigt aan den Beschaafden Stand.

Het *eerste* Stuk van een ALGEMEEN AANHANGSEL op het WOORDENBOEK van *KUNSTEN* en *WETENSCHAPPEN*, in 8 deelen bewerkt door wijlen den Heer *G. NIEUWENHUIS*, en te *Zutphen* van 1820 — 1829 in het licht verschenen, is door *J. F. THIEME* te *Nijmegen*, uitgegeven en, ten behoeve der Bezitters van genoemd Woordenboek, alom verzonden. — Van de 3300 gedrukte Exemplaren des Hoofdwerks, zijn nog slechts weinige completen bij gezegden Uitgever voorhanden, op best drukmediaan, à *f* 45,50 en op zwaar velin papier, à *f* 60 : 50.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ, LETTER K, No. 176.